

Безлюдна Віта Валеріївна, д. пед. н., доцент, професор кафедри

іноземних мов

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

МЕТОД ПРОЕКТІВ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Сьогодні освітній простір періодично зазнає змін, що змушує шукати більш інноваційні методи і форми навчання. Формування компетенції стало невід'ємною частиною становлення фахівця. На сьогоднішній день, метод проектів не можна назвати інноваційним, але він є досить актуальним для розвитку та оновлення компетенцій здобувачів вищої освіти.

Інтенсивно проникаючи в усі рівні сучасної системи освіти, метод проектів є перспективним інструментом вдосконалення системи підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти, що здійснюється у зв'язку зі зміною її цілей і змісту, підвищення якості, поширення педагогіки співробітництва тощо.

Вагомий досвід вчених у визначенні методологічних засад теорії і практики методу проектів зробили Д. Дьюї, У. Кілпатрік, С. Шацький, Е. Полат та ін.

Залишається актуальним розуміння методу проекту Джоном Дьюї, який виділяв стимулювання інтересу учнів до певних проблем, що передбачає володіння певною сумою знань і через проектну діяльність, вирішувати ці проблеми, практично застосовувати отримані знання [1, с. 131].

Е. Полат, розглядає це поняття як сукупність навчально-пізнавальних прийомів і дій, які дозволяють студентам вирішити ту чи ту проблему в результаті самостійних дій і передбачають презентацію цих результатів у вигляді конкретного продукту діяльності [2, с. 9].

Цільовою установкою проектного навчання є набуття навичок педагогічної діяльності/компетенцій, а не просте накопичення, збільшення знань. Відправною точкою є визначення сфери можливих професійних

інтересів та уподобань того, хто навчається, які враховуються при побудові освітнього маршруту, формулюванні теми, виборі форми проекту – демонстрація презентації, відеоролика, пакета документів, тобто продукту, виконаного на основі інформаційних технологій; ілюстративне зіставлення компонентів педагогічної діяльності з того чи того питання, звіт по практиці, ділова гра, реклама професії, спеціальності.

Змінюються функції викладача і студента: викладач стає консультантом-координатором; студентам надається більша самостійність у виборі шляхів засвоєння навчального матеріалу. Освітній процес із застосуванням методу проектів будується не в строгій логіці навчальної дисципліни за навчальною програмою (можливо випередження в наявних знаннях і залучення практичних варіантів вирішення питання), а в логіці діяльності, що має особистісний сенс для студентів, що підвищує їх мотивацію.

Кожному студенту надається можливість вільно вибирати тему, вид, тривалість, форму проекту. Вибір передбачає відповідальність студента за свою діяльність і її результат. Проектна діяльність має бути практично значущою, мати свій продукт. Тому для викладачів виділяється зона професійного ризику: уникнути перетворення проекту в реферат, не допустити переоцінки результату проекту і недооцінки ходу роботи над ним, самого процесу розвитку інтелектуальних і особистісних характеристик студентів.

Для студентів виділяються наступні завдання:

- аргументувати свій вибір теми;
- розробити ведучі та поточні/проміжні цілі і завдання навчального проекту;
- сформулювати та визначити їх етапність;
- визначити можливі шляхи та засоби вирішення питань;
- підібрати аргументи, доводи і статистику до теми проекту;
- діяти самостійно;

- працювати на основі аналізу вихідного і шуканого фактів;
- коригувати діяльність з урахуванням проміжних результатів;
- представити результат і захистити його.

Важливим питанням навчального проекту як форми навчання у закладах вищої освіти є установка кафедри і викладача на значимість такої діяльності для студента. Вміння організувати проектну діяльність студентів є показником кваліфікованості викладача, готовності до активації розроблених технологій.

Навчальне завдання у формі проекту дозволяє студенту проявити свої знання і створити новий досвід на основі особистих здібностей. Щоб успішно справлятися з проектом, студенту потрібно бути здатним мислити з випередженням, вміти думати і діяти в умовах невизначеності. Немає обмежень для студента при виконанні проекту в індивідуальному темпі (графік подання проектів визначається заздалегідь); навпаки, рівний старт створює для всіх студентів рівні можливості для особистісного зростання.

Однак нами не виявлено прямої залежності між досвідченістю педагога і ефективністю виконання проекту (навчально-освітнього, практико-орієнтованого, творчого, дослідницького проектів) студентом.

Змістовними параметрами оцінки ефективності методу проектів виступили: формулювання питань, на які потрібно відповісти, структурування змістовної частини проекту, самостійність виконання проекту (індивідуальна або групова), інтегрованість знань, поточні та підсумкові результати діяльності студентів.

При застосуванні методу проекту у студентів проявилися такі професійно важливі якості: вміння виділяти в темі важливі положення від рядових, розподіляти увагу на всіх етапах роботи, утримувати емоційно-вольову наполегливість, проявляти навички ділового спілкування, розвивати пам'ять, вміння вести ділове обговорення питань, висловлювати навички ділового спілкування, терпимо ставиться до критики, що свідчило про розвиток компетенцій і підготовці до майбутньої професії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дьюи Дж. Демократия и образование. М.: Педагогика Пресс, 2000. 131 с.
2. Полат Е. С. Метод проектов: типология и структура. Лицейское и гимназическое образование. 2002. № 9. С. 9-17.